

MAGYAR LAP

3 Lei

Posta postalá p
aprobáril Dir.

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók kör-
TUNGARIA VII
-körut 9-11.
BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 228 (1374) szám * Csütörtök, 1936 október 8

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Tatarescu miniszterelnök, Jamandi vallásügyi miniszter és Constantinescu bankkormányzó kihallgatáson volt a királynál

A bankkormányzó kihallgatásának különös jelentőséget tulajdonítanak

Bucuresti. Saját tud. A keddi minisztertanács után Tatarescu és Jamandi Sinaiába utaztak. Itt a miniszterelnök azonnal a Peleskastélyba hajtatott, ahol a király kihallgatáson fogadta. Tatarescu jelentést tett a minisztertanács határozatairól. Délután kihallgatáson jelent meg a király előtt Constantinescu bankkormányzó is; ennek a ténynek különös jelentőséget tulajdonítanak.

lőséget tulajdonítanak.

Jamandit szintén délután fogadta a király. A kihallgatás tárgya a tényleg már visszaállított vallás és művészeti minisztérium törvény szerinti újrafelállítása volt. Az erre vonatkozó törvényjavaslatot az őszi ülésszakban terjesztik a törvényhozás elé.

A csehszlovák kormány elkészítette a pénzürték-csökkenő törvényjavaslatot

A cseh korona aranyértékét 15.98 százalékkal szállítják alá

Prágából jelentik: Kedden este a minisztertanács rendkívüli ülést tartott és elfogadta a cseh pénz értékének új szabályozásáról szóló törvényjavaslat tervezetét.

A törvénytervezet kimondja, hogy a cseh korona, mint a cseh köztársaság pénzegysége legalább 31.21 és legfeljebb 33.21 milligramm szinaranyértékű lehet. Ez annyit jelent, hogy az aranyérték leszállítása 10.60 százaléktól 15.98 százalékig terjed az eddigi aranyértékhez viszonyítva. Az 1934 évi első értékcsokkentéssel együtt tehát a leszállítás csaknem 30 százalékos lesz.

A nemzeti bank aranykészlete és a külföldi fizetési eszközök így keletkezett értékgyarapodása az államot illeti meg.

Ezt az összeget, mint állandó betétet, a nemzeti bank ellenőrzése alá helyezik és a leszállítás szerepe, hogy az árfolyamokat törvényesen megállapított keretek között tartsa.

Ausztria új aranyérték-számítással védekezik és megtartja a schilling mai aranyértékét

Bécsből jelentik: Ausztriában a kormány tagjai új törvényt határoztak el, mely az aranyárfolyam állandóságának fenntartása érdekében lehetővé teszi az árfolyamkiszámítási alap

módosítását.

Az aranycsoport országaiiban bekövetkezett legutóbbi valutarendszabályok következtében a francia bank aranyszabályozási ára már nem szolgálhat alapul. A bécsi kormány új törvénye ezt a hiányt pótolja, s ez a törvény a kiszámítás szabadabb alkalmazását teszi lehetővé. Erre való tekintettel az osztrák nemzeti bank aranyárfolyam-megállapítását a szövetségi pénzügyminiszter ellenőrzése alá kellett helyezni.

Az osztrák kormány elhatározásáról kiadott hivatalos közlemény szerint az új törvény rendelkezéseiben kifejezésre jut az a szándék, hogy a valuta értékét megtartsák.

Mint az osztrák nemzeti bank közli, a kedden elhatározott törvény nincs befolyással azoknak az aranykészleteknek és aranykötetéseknél értékelésére, melyek az osztrák nemzeti banknak még 1936 folyamán közteendő heli kimutatásaiban szerepelnek. Ezek értékének megállapítása az egész 1936 évre irányuló eddigi alapon történik, melyet 1935 végén 5963.69 schillingben állapítottak meg egy kilogramm szinaranyra nézve. Vagyis ezen az alapon 1 schilling = 0.16768 gramm szinarany.

A nyugati pénzürték—leszállítások visszahatásai Romániában

Bucuresti. Saját tud. Az olasz lira és a csehszlovák korona értékeszállítása a bucaresti tőzsdén az értékpapírok és részvények árának hirtelen emelkedését idézte elő, jelül annak, hogy sokan szükségesnek látták papírokba fektetni készpénzüket, hogy védekezzenek a külföldi pénzürtékleszállításoknak a román pénzürtékre várható esetleges hatása ellen.

Bizonyosra veszik, hogy az olasz és csehszlovák pénz értékének leszállítása sokkal csekélyebb kihatással lesz a román pénzügyi élet-

re, mint amelyet a francia, svájci és holland pénzek leszállítása arra gyakorolt.

A gabonakivivők kedd este ismét értekezletet tartottak az újabb eseményekkel kapcsolatban, s abban állapodtak meg, hogy az olasz és csehszlovák pénzürték-leszállítások következtében szükségesnek mutatózó intézkedéseket egységesítik, a többi devalorizálásokkal kapcsolatban már folyamatba tett intézkedésekkel, amelyek mint ismeretes, állami rendelkezéseket követelnek a régi kötések végrehajtásából származható károk elkerülésére.

A haláltól az életig

A halál az életküzdelmeknek nagy befejezője arra az egyénre nézve, aki meghalt. De lehet kiegyenlítő beavatkozó azok számára, akik az elhalt távozása mögött tovább élnek. Lehetnek egymással szemben álló komoly haragosok, kik egy halott körül, egy koporsó körül, egy sír körül egyenlő bánattal gyűlnek össze. És lehet, hogy közös bánatukból közös megengesztelődés lesz egymás iránt, a halálos haragból élővé váló béke. Csodálatos erő a halál; benne van a föltámadások titka, föltétele, minden lehetősége, sőt minden bizonyossága. Benne van az élet rosszaságának az ellentéte is: az élet jó-sága; s benne van az összeomlott bevezető-dések ellentéte is: az ismét remélni tudó újrakezdés.

És aki kívüláll a halálesettel érintettek körén, annak is meghatódás, kegyelet, a gyászolók bánata iránt tisztelet támad önkéntelenül a lelkeben, ha a haláleset színhe-lyének és egyéb jelenségeinek a közelébe kerül. A temetési menet előtt leemeljük kalapunkat, meghajtjuk a fejünket, elhalkul a hangos szavunk, s a részvét komolysága vesz erőt arcvonásainkon. Mikor pedig nagyobb életkorokat, nemzeteket, országokat sújt egy-egy vezető emberének a halála, akkor a részvét komolysága országsszomszédokat tud áthatni. Megáll egy pillanatra, vagy talán hosszabb időre a külpolitikai ellenhuzások gondja, a nemzetközi ellentétek feszültsége fölenged, s egyik ország gyásza a másik ország diplomáciai arculatán is együttérző komolysággal átborong.

Ezt a jelenséget láthatjuk most itt nálunk is megnyilvánulni, mikor a szomszédos Magyarország vezető államférfia, Gömbös Gyula ottani miniszterelnök meghalt. Hosszas és gyöttrő testi szenvedés földi léte mult el vele, aki a nemzetközi viszonyok alakításában is a maga országát elhatározóan képviselte, s így ezen a réven Románia külpolitikáját is foglalkoztatta. Most, az ő halála hírekor Románia miniszterelnöke is, külügy-minisztériuma is, a román sajtó is résztvevő szavakkal fordul a halott emléke felé.

A román sajtó ez alkalomból arra is utal, hogy Gömbös Gyula a magyarországi közéletben milyen gazdasági és társadalmi megújító irányelveket kívánt megvalósítani. A halála folytán előálló politikai változásokra is következtetéseket vonnak a lapok. Ezekkel kapcsolatban annyit megjegyezhetünk, hogy a Gömbös-féle reform-kezdé-nyezések tulajdonképpen a magyarországi közvélemény bizonyos irányu kiérlelődéséből törtek elő. Azok tehát a halálesettel nem fognak elmúlni. Inkább arra lehet várni, hogy Gömbös Gyula tetters egyénisége pótlására a magyar közélet vezetői között erősebb összefogás fog előállni, s körülbelül a tekintélyek kormánya alakulásában fogják megtalálni a halál miatti kormányválság megoldását.

Bizonyára egy ilyen tekintélyeket összefoglaló kormány Magyarország részéről is céltudatosan és békeszeretően keresni fogja, hogy a szomszédi viszonyokban barátságos

dják a helyzet. Né-
r népkisebbségnek
ásunk, hogy ebben a
egymás érdekei kölcsönös
esere és méltánylására rájöjjenek.
szinteségük kellenek, amelyekkel egymást
harag nélkül, érzékenységek sértése nélkül
jól felvilágosítani tudják. Ilven kölcsönös
tisztetélettel megnyilatkozó őszinteség minden
kényes kérdést ki tud küszöbölni, ami a két
népet egymástól elválasztja; viszont minden
jó érzést fel tud kelteni, ami a két nép ba-
rátságát meg tudja alapozni és erősíteni. Az
bizonyos, hogy egy ilyen barátság, de
őszinte barátság, amiben nincs diplomá-
ciai képmutatás és hátsó gondolatok özőne,
— az ilyen egymás jószágát megőrző megbe-
csülés még gyönyörű új történelmet tud
kezdeni a Duna-medence országai között.

Mi, a romániai magyar népkisebbség, a
Gömbös Gyula magyar miniszterelnök halál-
híret szintén gyászoló érzéssel fogadtuk.
Egy másik állam vezető embere volt ő, de
együttal a világban élő összes magyarság-
nak is a kiváló tagja, ki iránt más nemzetek
is kitüntető elismeréssel viseltettek. A ro-
mán állam vezetői is az ő halálakor a meg-
becsülő részvét érzésével és mozdulatával
fordultak az ő emléke felé. Ez az államok
közötti szép lovagiasság nekünk is megenge-
di, hogy itteni, más állambeli magyar nép-
kisebbségek testvéri érzéssel vehessünk
részét abban a gyászban, amely most a ma-
gyar néptöbbség államában Gömbös Gyula
halála nyomán támadt. Testvéri érzéssel
gyászolunk mi is és vigasztalódást kívánunk
határon túli néptestvéreinknek.

ellen pánik lelki vihara szántotta végig. Gömbös
menekvést ígért és népi politikát hirdetett.

A külföldi sajtó részvéte.

(London). A szerda reggeli londoni lapok
vezető helyen foglalkoznak Gömbös halálával.
Valamennyi lap megállapítja, hogy a magyar
miniszterelnök elhunyt nagyjelentőségű ese-
mény Magyarország történetében. Hosszasan
közlik a lapok Gömbös életrajzát, halálának
körülményeit és kihatását az európai politikára.

(Páris). A szerda reggeli sajtó vezetőhelyen
közli a Gömbös betegségéről és haláláról
szóló budapesti híreket és az elhunyt életrajzát.
Egyes lapok közlik Gömbös és Darányi
fényképét is és francia szempontból méltatják
Gömbös politikáját. A „Jour” megállapítja,
hogy az elhunyt a Duna-vidék egyik legerősebb
egyénisége volt. Arra törekedett, hogy Berlint
és Romát közel hozza egymáshoz. A „Figaro”
így ír: Felesleges utalni arra, hogy Gömböst
nem vezette nagy barátság Franciaország iránt.
Attól tartunk, hogy a német barátság szelleme
tuléli őt. A „Populaire” szerint a magyar kül-
politika nem fog módosulni. A „Journal” elisme-
réssel állapítja meg, hogy Gömbös nem követte
Hitler és Schuschnigg példáját a fegyverke-
zésben.

(Róma). Az olasz sajtó rendkívül meleg-
hangú cikkeiben méltatja Gömbös érdemeit. A
„Popolo di Roma” szerint véle a nemzetközi poli-
tika egyik legkiválóbb egyénisége tűnt el az
ézők sorából. Európai szellemmel átitatott hazafi-
sággal a magyar eszmék teljesülését csakis az
igazság és rend alapján megkövélte Európa kere-
tében tartotta lehetségesnek. Itt találkozott
Mussolinivel, aki ugyanezért küzdött.

A többi olasz lap hasonló szellemben és
nagy melegséggel ír Gömbös elhunytáról.

PAUL CLAUDEL:

A SELYEMCIPŐ

Olyan ez a könyv, akár egy látomás és
a szerző Paul Claudel maga. Claudel:
gigantikus hegyromként mered az
irodalmi élet viláágában Homérosz,
Dante és Shakespeare mellé. Ebben a
regénydrámájában páratlan művészet-
nek filmvetítésében ragyog a barokk
kor fantasztikus és tarka földrömbje,
— spanyol conquistadorok, jezsuiták,
kalandorok és tengeri rablók közt fut
az édes és gyönyörű Donna Prouhéze
története.

Ára 100 lel és portó.

Kapható: könyvosztályunkban.

A bajor királyi palota disztermében állították fel Gömbös Gyula ravatalát

Fehér hó borítja München várost. — A világ részvéte
a magyarországi államférfiu iránti gyászban

Münchenből jelentik: Az éjszaka sdrű hó
hullott Münchenben. Az egész várost fehér takaró
borítja. A nagy fehérségből kísértetlenek a köz-
épületeken lengő hatalmas, fekete lobogók,
gyaszt öltött az egész város.

Délelőtt 9 órakor megjelent a szanatorium-
ban Gömbös Gyula özvegye és két fia, majd a
magyar kormány kiküldötteinek jelenlétében le-
zárták a koporsót. Déli egy órakor Hóman Bá-
lint vezetésével a magyar küldöttség sorra látog-
gatta a hatóságokat, hogy megköszönje a gyász
alkalmából tanúsított mély és általános részvé-
tet.

Déli 12 órakor a koporsót a bajor királyi pa-
lota császári termébe szállították, ahol hatalmas
ravatalon helyezték el.

A német hadsereg díszőrsége áll a ra-
vatal mellett, mely előtt fél 1 óra és 3
óra között München lakossága vonul el.

4 órakor kezdődik a gyászszertartás. A lezárt
oszlopcsarnokban a családon és a magyar delegá-
ció tagjain kívül csak a diplomáciai testület
és a német kormány tagjai jelenhetnek meg,
majd a magyar kolonia. A német kormányt
Neurath birodalmi külügyminiszter, az olasz
kormányt Attolico berlini olasz követ képvisel-
li a szertartáson. A birodalmi hadsereg részé-
ről egy tábornok vezetésével 3 zászlóalj vonul el
a koporsó előtt. A koporsót ezután 6 lóval vontat-
ott ágyutalpon szállítják a pályaudvarra, ahon-
nan este fél 11 órakor indul el a különvonat.
Bécsben a pályaudvaron tiszteletadásra megje-
lennek az osztrák kormány kiküldöttei, Bécsből
Budapestre szintén különvonat viszi a koporsót

szállító kocsit és a hozzácsatolt szalonkocsit, melyen
a családtagok és a magyar küldöttség tagjai
utaznak.

A Budapestről elindult honvédtiszti küldöt-
ség repülőgépe hatalmas hóviharba került és
kétséges, hogy megérkezhetik a szertartás ide-
jére.

A magyar sajtó gyásza

Budapestről jelentik: A magyar sajtó tulnyo-
mó része gyászkeretes vezércikkben méltatja
Gömbös politikai és személyi érdemeit.

A „Magyar Hírlap” így ír: Volt gyönyörű
álma: hogy Széchenyi István örökösöként szere-
peljen majd a magyar történelem lapjain. A
„Budapesti Hírlap” szerint Gömbös le akarta
rombolni a választalat, mely a mult büne és ma-
radványaként magyar és magyar között áll, hogy
mindenkit aktív tényezővé avasson a jobb jövő-
ért folyó alkotó munkában. Az „Új Magyarság”
szerint új ember, új típus volt ő a magyar ál-
lamférfiak családfáján. Nem volt forradalmár,
de nagy, mély, szinte forradalmi hevülettel csü-
gött a nagy átalakulás gondolatán. A „Nemzeti
Ujság” így ír: Az a szinte végzeteszerű befolyás,
melyet Gömbös a legutolsó másfél évtizedben
a magyar népre gyakorolt, sokkal elevenebben él
ma még a mögötte sorakozó és vele szemben ál-
ló táborban egyaránt, semhogy bárki jogot for-
málhatna arra, hogy megíjósolja, vagy előlegezze
az utókor ráncát vagy elismerését.

A „Népszava” így ír: Ellenfelünk volt. Éles
és kemény harcot vívtunk vele. Most a ravatalon
fekszik. A hatalmas lendület lehangyolott. Amikor
kormányra jött az ország fáradt volt és ki-

Giovanni Papini

Jegyzetek Spanyolországról

Fordította: Ruzicska Pál.

Sarló és kalapács: a jövő történelmét ki-
sajátítani akaró párt archaizáló jelvényei; a pa-
rasztot és kézművest egyaránt gyűlölő, az
aratót csak naftával, kalapácsi csak árammal
tudó gépműködő ország szimbólumai.

Ma áthelyezték e jelvényeket Spanyol-
országba, ahol valami mást is jelentenek. A
sarló rettenetesen hasonlít a muzulmán félhold-
hoz; a kalapács pedig a legismertebb szabad-
kőműves jelvények közt is szerepel.

A spanyol kommunizmus lényegileg
valóban keresztény- és katolikusellenes, mate-
rialista és vad, mint az Izlám; fanatikue és ül-
dőző, mint a szabadkőműveség. Félig megtért
moriscók és elfranciasodott szabadkőművesek
szeretnék ma ledőlni, egyetértésben a moszkvai
gyilkosokkal, a szentek és lovagok ősi Spanyol-
országát.

Ha Oroszország a Nyugat szívébe nyúló
ázsiai pusztá, úgy Spanyolország Afrikának
egy, a Pireneusok falához támasztott darabja.
Földjén a félfrikai karthágóiak, az afrikai ber-
berek, az afrikai mohamedánok utódai élnek,
valamint azoknak az északafrikai rabszolgák-
nak a leszármazottai, akiket Cadiz és Sevilla
placáin nyilvánosan árusítottak még a XVII.
század derekán is.

Az afrikaiaknak ezek az unokái ma mind
meg vannak keresztelve, kasztíliaiul beszélnek
és spanyol nőekkel élnek házasságban, de a ke-
resztény név és kultúra e pusztítóinak és ellen-
ségeknek a vérben még mindig sötét vércsep-
pek csörgedeznek.

A katolikus királyok a XV-től a XVII. szá-
zadig túlsok zsidó és mohamedánt térítették
meg erőszakkal és ezért a katolikusellenes gyű-
lölet sokáig megmaradt a marránok és moriscók
szívében. A keresztény vize nem tudta belőle
nyomtalanul kimosni a bosszúvágyat. A spanyol
csőcselék ádáz forradalma a katolicizmus
ellen úgy is magyarázható, hogy az a szinagóga
és az izlám postumus és bestialis bosszúja.

Az a fekete legenda, amit a felvilágosodás
Európája állított össze Spanyolországról, eddig
is sokat ártott már, de még ezentúl is ártani
fog, mert a spanyolok sokszor éppen azért ta-
radják meg dühvel nyolc század dicsőséges törté-
nelmét, hogy lemosva magukról az állítólagos
szégyenfoltokat, modernebbeknek tűnjenek a
legmodernebbeknél. Ebben a fekete legendában
többek között az áll, hogy a spanyolok a világ
legkegyetlenebb népe, amit a multban az in-
kvizitorok és a konkvisztádorok szerepe igazolt,
napjainkban pedig a bikaviadalok. A mai pol-
gárháború borzalmas rémtettei megerősíteni
látszanak ezt a közhélyet.

A valóságban a kegyetlenség abszolút pri-
mátusára egyetlen nép sem tarthat igényt. Ami
Párizsban 1793-ban és 1871-ben történt, amit az
angolok az ír felkelők ellen elkövettek, a nége-

rek és vörösbőrűek sorsa az Egyesült Államok-
ban s a gátjaszakadt vadság bacchanáliái
Sovjet-Oroszországban mind azt bizonyítják,
hogy a kegyetlenség terén a spanyolok sem
rosszabbak a többieknél. Kételkedők olvassák
el Gorkij iszonyatos sorait az orosz parasztról.

Spanyolország nem tudott, vagy nem akart
résztvenni a világháborúban: semlegességéből
anyagi előnyöket húzott. Ma egy még borzal-
masabb és keményebb háborúval bűnhődik tá-
volmaradásáért.

A Cubában és Marocóban megvert spanyol
hadsereg csak testvérgyilkos győzelmekkel
tud diécskedni. A jelen és a mult század törté-
nelmében a hadsereg túlsokszor volt politikai
fordulatok kezdeményezője és főszereplője.
Minden egyes krízisben egy generális nevével
találkozunk: Espartero, Martínez Campos, Prim,
Serrano, Primo de Rivera, Franco.

Ez pedig igen nagy baj, Spanyolország leg-
főbb szerencsétlensége. A hadseregnek engedél-
meskednie és harcolnia kell, de nem szabad
pártoskodnia és fellázadnia vagy beleavatkoznia
a politikai csetepatékba. Ma, az állam rendjét
képviselő pártok gaszágával szemben talán nem
volt Spanyolországban más lehetőség, de Franco
tábornok többször kijelentette, hogy a győze-
lem után helyét és hatalmát át fogja adni az ál-
lamférfiaknak. Ebben az esetben nem minisz-
terekre, hanem egy főre lesz szükség: Isten
adja meg őt Spanyolországnak.

A Népszövetség gazdasági bizottsága a külforgalmi korlátozások eltörlését kezdeményezi a közgyűlésnél

A magyarországi küldöttség szakértője különösen a mezőgazdasági termények elhelyezésére kívánt bizonyosságot

Genéből jelentik: A Népszövetség gazdasági és pénzügyi bizottságának keddi esti ülésén Nickl Alfréd magyar kiküldött ismertette azokat a feltételeket és körülményeket, amelyek mellett Magyarország a deviza- és behozatali korlátozás leépítésével hozzájárul a normális gazdasági és pénzügyi államközi kapcsolatok visszaállításához. Mindenek előtt azonban szükségesnek tartja a magyar kormány a kereskedelmi mérlegek állandó aktív voltának biztosítását, tekintve e tétel jelentőségét az ország fizetési mérlegére. A magyar kereskedelmi mérleg állandó aktivitása pedig attól függ, hogy az ország kiviteli feleslege más országokban behozatali korlátozástól mentesen elhelyezkedhessék, s hogy különösen a mező-

gazdasági terményekért megfelelő árak legyenek biztosítva.

Tehát Magyarország hajlandó arra, hogy a maga behozatali korlátozásait fokozatosan leépítse. Azonban ezt csak akkor teheti meg, ha a többi ország is hajlandó lesz erre az utra lépni, vagyis utat nyitni a magyar kivitelnek.

Nickl ezenkívül még két feltételt támasztott a korlátozások leépítése ellenében. És pedig: azt, hogy a jegybank deviza- és aranykészletét megerősítsék és a külföldi hitelezők engedelményeket tegyenek.

Végül a bizottság határozati javaslatot fogadott el. Eszerint a közgyűlésnek ajánlják a következő elhatározást:



Róluk beszél ma a világ!

A nyugateurópai államok pénzének értékcsökkenése az egész világ érdeklődését felbresztette. Képünkön jobbról fent a francia frank jobb és bal oldala, alatta a svájci frank két oldala látszik. Középen fent egy angol font, alatta egy amerikai dollár, balról fent egy belga frank két oldala, alatta a holland forint látszik jobbról is, balról is.

Spanyolország a fantázia két kimagasló szülöttjét ajándékozta a világnak, Don Juant és Don Quijót. Don Juan nem tudott igazán szeretni, Don Quijote nem tudott sohase győzni.

Mindkettőn — az ezer és három nő szereplője ép úgy, mint az egyetlen Dulcinea hű lovagja — az irodalom áldozatai, az egyik a szerelmi költészeté, a másik a lovagregényeké. Eppen ezért mind a kettő örült: ez meghívja vacsorára a temetők szobrait, az kihívja párbajra a szélmalmokat.

Ha a két mániákust egy személybe foglaljuk, előttünk áll Spanyolország (és más országok) romantikus hőse: aki szerelemért és dicsőségért kockára teszi az ést, az életet és az üdvösséget.

Spanyolország ritkán volt jóindulatú az olaszokkal. Mindenki tudja, mily keserű díj érte az új világot felfedező Krisztoforoszt. Albertini bíborost, V. Fülöp mindenható miniszterét, miután egész életében a spanyol dicsőség feltámasztásán munkálkodott, jutalmául száműzetésbe küldötték. Buonaparte, a franciák olasz császára, hanyatlását és bukását elsősorban a spanyol háborúnak köszönheti. Károly Albert 1824-ben kényszerűségből résztvevő a spanyol abszolutista restaurációért indított francia kereszties hadjáratban: még halála után is vádakkal és ráncalmakkal illették érte Európa összes liberálisai. S végül a spanyol trónra hívott Aosta Amadé herceg, rövid és szomorú uralkodás után, nemesen és szabad elhatározással inkább lemondott (1873), semhogy méltat-

lan megalkuvásba adta volna beleegyezését.

Idézek egy művelt és éles megfigyelő emlékeiből, melyeket az 1931. évi spanyolországi tartózkodása idején jegyzett le:

„Malagában pedig a következő rendkívüli dolog esett meg... Körülbelül egy évvel ezelőtt itt tartották meg a nemzeti eucharisztikus kongresszust: egy héten keresztül egymást követték beláthatatlan tömeg részvételével a szép ceremóniák és körmenetek, mindmennyi tanúsághűségről. A szabadkőműves páholyok által 1931 május 14-én rendeztetett antiklerikális zavargások alatt felgyújtották Malaga összes templomait és összes kolostorait. Egyszeren egy ember nem akadt, aki igyekezett volna ezt megakadályozni. Maga a püspök is csak mérsékelt hangon tiltakozott — utólag.”

Intelmül szolgáljon ez azoknak a katolikusoknak (bábsokan vannak), akik meglegszenek a látványos eucharisztikus gyűlésekkel, kongresszusok véget nem érő meneteiben pávaskodnak és az eladott igazolványok számtalan számából akarnak következtetni a hitélet felvirágozására. Mélységesen keresztény szívekre is szükség van, nemcsak a kollektív és nyilvános ájtatosság elkápráztató megmozdulásaira.

A „katolikus” Spanyolország esetében, ahol Lenin Oroszországának és Voltaire Franciaországának katolikus gyűlöletét is felülmúló dühvel találkoztunk, sokféle magyarázatot lehet találni. A zsidó és muzulmán epe felfortyanását, az évszázados szabadkőműves felfogatást,

1. Jelentse ki, hogy tudomásul veszi Franciaország, Amerika és Anglia kormányainak valutaügyi közös nyilatkozatát, melyhez időközben még több állam is csatlakozott. Elismeri, hogy ez a nyilatkozat összhangban van a Népszövetség gazdasági bizottságában kifejezésre juttatott ajánlással.

2. A közgyűlés hozza ajánlatba az érdekelt államoknak, hogy haladéktalanul határozott lépéseket tegyenek egy új, nemzetközileg kiegyenlítően ható gazdaság-politika megvalósítására. Ebből a célból mérsékeljék az olyan akadályok túlzott felállítását, melyek jelenleg a nemzetközi kereskedelem és átmenőforgalom útjában állanak. Továbbá enyhítsék a külforgalomban a mostani szállítási mennyiség-megszabás (kontingentálás) és valutaellenőrzés rendszerét: még pedig abban a reményben, hogy ezt közeljövőben teljesen leépítik.

Főlszabadulva köszönti az egész emberiség

Dr. Verebely Tibor egyetemi tanár

A rákbetegségekről

Írt, most megjelent művét. Mindnyájunkat egyformán fenyeget ez a rettegett betegség! Olvassuk el világ-hírű orvosprofesszorunk kitérő felvilágosító művét.

Hogy e nagyfotosságu mű mindenki számára beszerezhető legyen, ára csak 30 leiben nyert megállapítást. Beszerezhető: Kiadóhivatalunkban. Oradea, Regele Carol II. 5.

Litvinov a Zinovjevvel való egyetértés gyanújában

Moszkvából jelentik: Hivatalos körökből kiszivárgott híradások megerősítik azokat a híreszteléseket, hogy a Zinovjev-ügy hullámai magukkal rántották Litvinovot is. A politikai rendőrségnek erre vonatkozóan állítólag olyan bizonyító anyag áll rendelkezésére, amely szerint Litvinov is rokonszenvezett Zinovjevvel. Mielőtt Litvinov hazatér Genfba, a Népbiztosok Tanácsa és a Kommunista Párt Központi bizottsága rendkívüli ülésre ül össze, hogy határozzon Litvinov sorsáról.

Befejezett tény, hogy Litvinov-ügyét átteszik a pártbíróshoz. Ez fog dönteni afelől, hogy Litvinov megmaradhat-e a külügyi népbiztosi székben, vagy ellenforradalmi tevékenység címén felelősségre vonják.

az aljas köztársasági gögőt, a fokozatos szovjetmérgezését és az elnyomott anarchia felbugyborékolását. De mindezek az okok nem elégségesek a hírtelet spanyol fordulat szörnyű csodájának a megértéséhez. Lehetséges, hogy mindnyáján meg volnának fertőzve ettől az ázsiai-afrikai pestistől? És miért nem akadt senki, hogy eloltsa az égő székesegyházakat, vagy megmentse az üldözött és elítélt papokat?

Mit csinált vajjon a spanyol klerus egy évszázad óta? Milyen nevelt keresztény lelkiismereteket? Az életszentségnek milyen példát adta a népnek? Milyen fokban tudta fenntartani, vagy feléleszteni a megfeszített Isten iránti hősies szeretetet?

Nem ítélek és nem is akarok ítélni: megelégszem azzal, hogy kérdezek és várok. Amikor egy nemzet odáig süllyed a lejtőn, hogy meggyűlöli századokon keresztül birtokolt hitét, akkor nemcsak az üldözök bűnösök. A szörnyű felelősség nagy része kétségteletlenül a sántáni támadóké — de nem az egész.

Miguel de Unamuno szerint a spanyolok azért gyújtják fel a templomokat, mert kétségbe vannak esve. De vajjon mik ennek a pokoli kétségbeesésnek igazi — s bizonyára nem kizárólag anyagi okai? És mit tettek Spanyolország katolikusai ennek a sötét és gyilkos kétségbeesésnek az enyhítésére, a vígasztalására? Ha az ateizmus legyőzi a hitet, ha a szeretetet eltörli a kegyetlenség, amikor a keresztény reménykedése kétségbeesésbe züllyik, vajjon minden bűn csak azt a csöcselékot terheli-e, mely vadállatként ugrik neki tennapi vezetőinek és pástoraiknak?

Gömbös Gyula magyar miniszterelnök holttestét Németország tisztelgő gyászával indítják haza Münchenből

Szerdán este indul a ravatalos vonat, s csütörtök reggel érkezik Bécsbe és délben Budapestre. — Gyász Magyarországon, a diplomata világ részvéte, együjtérző táviratok más államok részéről. — Az új magyar kormány megalakulását a jövő hétre halasztották

Münchenből jelentik: Gömbös miniszterelnök bebalzsamozott holttestét rögtönzött ravatalon helyezték el. Bebalzsamozás után a megboldogult arca vesztett halványaságából, vonásai megnyugodtak. Estére a holttestet felöltöztették fekete ruhába, majd érckoporsóba helyezték.

A német kormány szerdán délután fényes keretek között adja meg a végtisztességet a magyar miniszterelnöknek és pedig a gyalogsági tábornoknak kijáró katonai pompával. A szertartás délután 4 órakor kezdődik. Utána ünnepélyes menet kíséri a koporsót a müncheni pályaudvarra. A különvonat, mely a koporsót szállítja, szerdán este 10 óra 23 perckor indul Budapest felé. Csütörtökön reggel 8 órakor érkezik Bécsbe és 11 óra 30 perckor Budapestre, a Keleti pályaudvarra. A magyar határon hivatalos fogadtatás lesz, melyen a kormány valamennyi tagja résztvesz. A budapesti Keleti pályaudvarról ünnepélyes menet kíséri a koporsót a parlamentbe, ahol a kupolacsarnokban felállított ravatalra helyezik. A temetés időpontja még nincs megállapítva, de előreláthatólag szombaton délelőtt 10 órakor lesz.

A müncheni szerdai szertartásra ideérkezik Blomberg birodalmi hadügyminiszter és Attolico berlini olasz követ. A berlini magyar követ már megérkezett Berlinbe.

Budapestről jelentik: Szerdán reggel honvédtiszti küldöttség utazott Berlinbe, hogy résztvegyen a szerda délutáni szertartáson. A küldöttség, amelyben a honvédség minden fegyverneme képviselve van, repülőgépen utazott.

A temetés ügyében kedden este érkeztet volt a miniszterelnökségen. A temetés idejét és a szertartás rendjét még nem állapították meg, de — mint fentebb jeleztük — valószínűleg szombaton délelőtt lesz a parlament kupolacsarnokából, nagy katonai pompával. A temetésen való részvételt több külföldi kormány képviselője bejelentette.

Kedden a Budapestben akkreditált diplomata kivétel nélkül személyesen fejezték ki részvétüket a miniszterelnökségen. Közöttük volt Capiteanu román ügyvivő is.

Lapértésületek szerint az új kormány csak a jövő héten alakul meg. Az elhunyt iránti kegyelet a politikai életben abban is kifejezésre jut, hogy a személyi kérdésekkel és kombinációkkal a temetésig nem foglalkoznak. Általános az a vélemény, hogy a kormányzó Darányit bízza meg kormányalakítással.

Részvétáviratot küldött Hitler, birodalmi vezér és kancellár is Horthy kormányzóknak. A távirat így hangzik:

Mussolini, Hodzsa, Hitler és Schusebnig részvétnyilvánító táviratai

Mussolini részvétáviratot intézett Horthy Miklós kormányzóhoz.

„Az olasz kormány és nép — szól a távirat, — őszinte, mély részvétellel osztozik a baráti magyar nemzet gyászában, mely miniszterelnökének, Gömbös tábornoknak váratlan és fájdalmas elvesztésével érte. A magam részéről föllevenitem ebben a szomorú pillanatban azokat a baráti kapcsolatokat, amelyeket Gömbös tábornokkal fenntartottam s alkalom volt értékelni lángoló hazafiságát és kiváló államférfiúi tulajdonságait. Kérem Főméltóságodat, fogadjon mélyebb részvétem nyilvánítását.” Aláírás: Mussolini.

Darányi helyettes miniszterelnök részvétáviratot kapott Hodzsa, cseh miniszterelnöktől.

„Engedje meg Főméltóságod, hogy úgy a magam, mint a német nép nevében mély részvételemet tolmácsoljam Gömbös miniszterelnök halála miatt. A megboldogultban Magyarország egyik legjobb, legérdemteljesebb fiát, Németország őszinte jóbarátját siratja.”

Darányi Kálmán igen megleghangu táviratot kapott Schuschnigg osztrák szövetségi kancellártól, valamint Göring porosz miniszterelnöktől. Göring távirata így szól:

„Szinte megfoghatatlan számomra barátomnak, Gömbös tábornoknak halálhíre. Valamennyien tudjuk, hogy benne Magyarország egyik legkiválóbb fiát s Németország egyik legjobb barátját veszítette el.”

Részvétáviratában Göbbels, birodalmi propagandaügyi miniszter hangsúlyozza, hogy Gömbös a nemzetközi stabilitás és az

európai béke egyik legkiválóbb előharcosa volt, akiben Németország hűséges barátját veszítette el.

A magyar kormányzó válaszó távirata

Horthy kormányzó a Hitleről kapott táviratra a következő választ küldötte:

„Magam és a magyar nemzet nevében legőszintébben köszönöm azt a jóleső részvételt, melyet Nagyméltóságod a bennünket ért gyász alkalmából kifejezésre juttatott. Azt a meleg méltatást, melyben Németországban az elhunytat részesítették, mindegy magyar ember mély hálával fogad.”

Hasonlóan megleghangu választáviratban mondott köszönetet a kormányzó Göringnek és Göbbelsnek. Ez utóbbinak a következő táviratozta:

„A legőszintébben köszönöm a magyar nemzetet ért nagy veszteség alkalmából kifejezésre juttatott baráti részvételt. Azok a szavak, melyekkel az elhunyt érdemeit Németország és az európai béke szempontjából méltatta, hálás visszhangra találnak a magyar nemzetben.” Aláírás: Horthy, Magyarország kormányzója.

Mussolininek a következő választáviratot küldte a kormányzó:

„Mélyen megindítottak a szavak, melyeket Excellenciád szíves volt hozzám intézni, hogy kifejezésre juttassa az olasz nép részvételt a nagy veszteség alkalmából, mely a magyar nemzetet Gömbös Gyula halálával érte. Köszönöm a barátságának ezt az újabb tanubizonyságát az elhunyt iránt, aki mindig tanujelét adta az olasz nép és vezére iránti mélyeséges rokonszenvének.” Aláírás: Horthy, Magyarország kormányzója.

A részvét megnyilvánulása Romániában

Tatarescu miniszterelnök, a külügyminisztérium főtitkárja, s a Bucurestiben lévő követségek látogatásai a magyar követségen

Bucuresti. Saját tud. A bucuresti román lapok elég részletezéssel foglalkoznak a magyar miniszterelnök halálával. A *Dimineata* mai száma vezércikkét közöl Ion Clopotel, az ismert ardeali szocialista író tollából:

Azok után, — írja, — ahogy az események az autóbli években kialakultak, egyelőre nem várhatunk lényeges változásokat a magyar kül- és belpolitikában. Aztán kifejti, hogy Gömbös nagy reformtervekkel jött hatalomra, de azok közül kevés valósult meg, mert a uralkodó osztályok férdre kényszerítették őt. Mint szomszéd állam — fejezi be cikkét Clopotel, —

nem kívánhatunk mást a magyar népnél, mint a tényleges demokratizálódást s nem csak tervek, amelyek időlegesen narkotizálják a közvéleményt s aztán szertefoszlának ismét.

Tatarescu miniszterelnök kedden, — miután táviratban fejezte ki részvét a magyar kormányhoz és Gömbös özvegyének, — a bucuresti magyar követségen is részvétét nyilvánította. Hasonlóképpen részvétüket fejezték ki a követségen a román külügyminisztérium főtitkárja és az egyes bucuresti külképviseletek, amelyek közül az olasz részvétnyilvánítás érkezett elsőnek.

Szombaton lesz a temetés

Budapestről jelentik: A magyar kormány szerdán délben gyászjelentést adott ki Gömbös miniszterelnök haláláról. Ebből kitűnik, hogy a temetés szombat délelőtt 10 órakor kezdődik, az országház kupolacsarnokában. Itt a ravatal előtt Darányi Kálmán ideiglenesen megbízott miniszterelnök, valamint Széchenyi Bertalan, a felsőház és Sztranyovszky Sándor, a képviselőház elnöke mond búcsúztató beszédet, majd az Operaház tagjaiból alakult zenekar és a filharmonikus zenekar Dohnányi vezetésével Wagner: „Istenek alkonya” és Erkel: „Hunyadi László” című műveiből játszik. Ezután a koporsót ágyutalpra helyezik és megindul a menet, amelyben résztvesznek a kormányzó, a kormány valamennyi tagja, a polgári, egyházi s katonai előkelőségek, a vármegyék küldött-

segei, a diplomáciai és társadalmi testületek. A gyászszertartást Raffay püspök végzi. Miután a miniszterelnököt, mint tábornokot, katonai díszpompával temetik, két zászlóalj gyalogság, egy század lovasság és két tüzéreg is kivonul. A menet az Országház-térről az Alkotmány utcán, a Nagyköruton és Rákóczi uton át halad a Kerepesi temetőbe, ahol a nagy halottat a főváros által adományozott dísz-sírhelyen helyezik örök nyugalomra. A nyitott sír felett a honvédség dísztüzzel tisztelik az elhunytól.

Szerdán reggel Gömbös Gyula lelkiútján a Deák-téri evangélikus templomban gyászistentisztelet volt, melyen megjelentek: a kormányzó, a kormány tagjai, a diplomáciai testület és társadalmi előkelőségek.

Időszerű fontos könyv!

Dr. BUCSÁNYI GYULA, egészségügyi tanácsos, főorvos, a természetes élet- és gyógy mód előharcosának tollából:

Természetes gyógy mód és természetes táplálkozás

Ára 145 lei.

Most van a legjobb alkalom testünk természetes megfiatalítására

Kapható kiadóhivatalunkban, Oradea, Str. Reg. Carol 5. Vidékieknek portóval 155 leiert szállítjuk. Utánvét 25 leijel drórábó

Solovieff a csavargóvá züllött orosz tudós

Párizs, október.

Nemrégiben Párizs külvárosa löporgyárának egyik munkása a gyárba sietett. Utja keresztül vitt az öt év előtti káprázatos gyarmati világiállítás színhelyén. Az egyik tisztáson a munkás egy rongyokba burkolt, elnyúlt emberi testet pillantott meg. Abban a hiszemben, hogy egy „csavargó” lehet, tovább akart menni. Ezek a „csavargók Franciaország és a világ legfüggelenebb emberei. Meggyőződéses „csavargók”, akik nem dolgoznak, nem koldulnak, nem laknak, csak kóborolnak az országutakon, megháznak a hidak alatt, kapuk tövében, erdők mélyén, énekelnek s főleg — senki sem tudja, honnan — esznek, isznak s azután elvonulnak titokban meghalni. Néha egy-egy csavargót a művelt világ közepén ér utól a halál, ilyenkor a holttestet beviszik az egyetemre, hogy a diákok tanuljanak rajta, s rongyait, mielőtt elégetik, átkutatják. Mert igen sok csavargó vagyont hord a zsebében. Amit nem költ el, mert a pénzre fűtyül, de mégsem válik meg tőle, csak a halálban...

A löporgyári munkás rögtön látta, hogy egy ilyen országúti őslakó a heverő ember. De mert járt a harcúterem, megütötte a szemét az elnyúlt test különös mozdulatlanúsága. Odament, rémülten állapította meg, hogy a csavargó halott s földreborult arcát megáitvadtt vér borítja.

Azonnal értesítette a legközelebbi rendőrt, majd kijött a vizsgálóbíró, a hullaszállító kocsi s a halottat beemelték a kocsiába. Igazoló frászt nem találtak nála. Ellenben azon a helyen, ahol feküdt, rengeteg, gondosan elrendezett, nyomtatott s kézzel írott papír hevert. Ezeket aludta utolsó álmát a különös csavargó. A vizsgálóbíró megnézte a papírokat s érdeklődéssel állapította meg, hogy azok részben francia, részben angol, részben orosz nyelven íródtak. És hogy egytől-egyig magasabb számmal foglalkoznak.

Ki ez a rejtélyes halott? A legmerőbb véletlen jött közbe, hogy ez kiderüljön. A hullaszállító autó egyik nagy kórház bonctani termébe vitte a csavargó holttestét. Ennek a nagy kórháznak egyik ápolója egész véletlenül végignézte a bonctani terem új lakóit és felismerte a titokzatos csavargóban egyik nemrég kezelt betegét.

A kórház irattárából azután gyorsan előkerültek az adatok. A „csavargó” ez év tavaszán csakugyan ápolták ebben a kórházban. Súlyos idegzavarokkal, — amelyek főként az emlékezet rendszeres kihagyásában nyilvánultak, — jelentkezett márciusban a betegfelvételnél és azt mondta, hogy Solovieff Miklósnak hívják. Több adatot nem volt hajlandó megmondani magáról s amikor június felé jobban érezte magát, egyszerűen megszökött a kórházból.

Az ápoló határozottan visszaemlékezett minden tisztaságtól irtózó, sok nyelven beszélő, magát orosznak valló, tiszta pillanataiban végtelen számoszlopokkal bibelődő betegére.

Az orosz csodagyermek

E döntő adat alapján azután a rendőrség 24 óra alatt kinyomozta a titokzatos csavargó személyazonosságát.

Solovieff előkelő orosz tisztviselő család sarja. 1886-ban született Moszkvában. Már kisdíák korában csodagyerekként kezelték. Egyszerre tűnt fel számtani tudásával, bámulatosan szép festményeivel, remek verseivel. Amikor kortársai még az érettségivel bibelődtek, ő már megszerezte a vegyész-mérnöki oklevelet s mint a jobb orosz polgári családok sarjához illik, beiratkozott a tüzérségi iskolába. — Számtani tudása a katonai pályán gyorsan vitte előre, de csak egy bizonyos ideig, mert aztán kiütközött különös, összeférhetetlen természete.

Persze a cárizmus alatt a gazdag Solovieff megengedhetett magának minden különbséget. Már katonalízt korában is megtörtént vele, hogy rongyokba öltözött s pénz, élelem nélkül, csak egy számmal tarkított fűzettel nekivágott a végtelen utaknak.

Ilyenkor hónapokig nem hallott róla senki semmit.

Azután megint visszatért kényelmes otthonába s folytatta művelt emberhez illő életét — egészen az újabb szökésig.

A cárizmus összeomlásának rettenetességé-

ben a Solovieffeket is elsöpörte a fergeg. A külön ember ekkor újra felöltötte katonai egyenruháját és beállt az egyik ellenforradalmi hadsereg tűzérébe. Találmányai megbecsülhetetlen fegyverekkel ajándékozták meg a felkelőket. Solovieff maga úgy dolgozott, hogy szinte nem is vett tudomást a körülötte vonagló világról. Számolt, rajzolt, vagy éjjel-nappal irányított egy bömblő nehéz ágyút s azután rohant vissza a sátrába — számtani tudományához. Ha egyszer-egyszer belekeveredett politikai beszélgetésbe, bajtársai elszőnyűködve állapították meg gondolkodásának a lehetetlenségét.

Az örök „csavargó”

Az ellenforradalmat leverték. És Solovieff valahogy Franciaországba került.

Emigrációja első éveiben mintha kigyógyult volna különönségéből. Lakást tartott, rendszeresen öltözött, szerkesztői állást vállalt az emigráció legerjedtebb és legkomolyabb lapjában. Mindenki azt hitte, hogy kiválósága az újságírásban fog érvényesülni.

Remekebbnél remekebb tanulmányait az egész világsajtó átvette, finom versei egy új orosz polgári irodalom hajnalát jósolták és senki sem gondolta, hogy a jómodorú, nagy-

Az ismeretlen Darányi

A Gömbös Gyula magyar miniszterelnök helyettesítésével megbízott Darányi Kálmán tudvalevően Darányi Ignác volt földművelésügyi miniszternek a fia. Sokáig volt Fagaras megye főjegyzője. Amikor Gömbös Gyulát Berlinbe szállították, már az orvosai rég lemondtak életéről, mert a vesehez vezető ütőeret támadta meg az érlelmeszesedés, aminek orvosság nincs, csak huzni lehet az életet a teljes nyugalomban, minden izzalomból mentesen addig, ameddig a jó Isten engedi. A magyar kormány tehát, amikor Gömbös Gyula helyettesítéséről volt szó, szükségszerűen olyan helyettesről gondoskodott, aki esetleg utódja is lehet, mert tisztában volt, hogy a miniszterelnök többé munkaképes ember nem lehet. Nemesak a külföldön, hanem bizonyosan Magyarországon is feltűnést keltett a Darányi Kálmán miniszterelnökhelyettesi megbízatása, mert ámbár volt képviselő, államtitkár és miniszter, de általánosságban nem volt annyira ismeretes, mint elődjei.

Dr B é r y László, a jeles közismert író a következőkben rajzolja meg Darányi Kálmán igen érdekes, rokonszenves egyéniségét:

Budapest, október 6. Azznap este, mikor földművelésügyi miniszterré kinevezték, bankett volt az Eszterházy-utcában. Valaki felköszöntötte, üdvözölte új hivatalában. Szokásos üdvözlés ez, minden államtitkári, vagy miniszteri kinevezéskor ismétlődik. Ennél a felköszöntőnél azonban az volt az érzésem, hogy a szónok — már nem emlékszem ki volt — szokatlanul dadog. Nem tudott mit mondani. Látszott rajta, hogy szerénne elárasztani dicséző jelzőkkel az új földművelésügyi minisztert, szeretne rámutatni érdemeire, multjára, egyéniségére, de nem talált megfelelő szavakat. Néhány elkopott frázis jött ki belőle, majd emelte poharát és éljenzett az éljenzőkkel.

Nem ismerte Darányit.

Ott élt vele együtt az egész párt tizenöt év óta és jóformán nem tudtak róla semmit. Ismerték, mint államtitkárt, talán volt is vele majdnem mindegyiknek hivatalos érintkezése, tudták, hogy minden miniszterelnök teljesen megbízott benne, hogy nélkülözhetetlen volt a miniszterelnökségen, de hogy a síma, halk modor, a tökéletes hivatalnok, az előzékeny barát mögött mi rejtezik, arra senki sem mert volna határozott választ adni.

— Zavarban vagyok — mondta a vacsorán Darányi —, mert eddig az volt a hivatásom,

hírű újságíróban fékezhetetlen csavargóvágy szunnyad.

Egy nap — jó néhány esztendővel ezelőtt Solovieff megint faképnél hagyta környezetét. Eltűnt lakásáról. Egyetlen ruhája sem hiányzott szekrényéből. Egyetlen bőröndöt sem vitt magával. Sem fésűt, sem szappant. Sem semmi hasonlót. Ellenben nem találták számtani jegyzetét.

Az alvilág környezetében

S egy régi ismerőse, áthaladván a Szajna egyik hidján, lent az ósdi rakparton békésen pipázgató, rongyos emberben Solovieffet ismerte fel. Ettől fogva Solovieff végleg beállt a csavargók közé. Aki időnként látni akarta barátai közül, megtalálhatta a csavargók egyik híres, piszkos kávéházában. Itt, ebben az alvilági környezetben ütötte fel néha lanyáját Solovieff, s miközben mellette, vagy lábainál a padlón, hozzá hasonló sorstársai kockáztak, köpködtek, vagy verték szintén rongyokba burkolt feleségeiket, ő kiterítette maga elé piszkos irkát s hajszolta kedves számoszlopait.

Azután megint felkerekedett s hol sík vidéken, hol hegyek között, természetesen valamelyik hid alatt folytatta számolásait.

Amikor megbetegedett, megint kiütközött belőle a régi ember. Az igazi, csavargó inkább meghal, de nem enged orvost magához. Solovieff észrevette, hogy emlékezete kezd cserbenhagyni és felvettette magát a kórháza. Amikor gyógyulni kezdett, szeliden mondotta az ápolójának, aki későbbben felismerte hulláját, hogy érezte a sötétséget vagy körül settenkedni. Gyógyulása után újra eltűnt és élve nem is került elő többé.

n. g.

hogy hallgassak. Most majd beszélnem is kell.

Sokan fellelték, hogy a hallgatag, háttérben álló, szinte névtelenül cselekvő és intézkedő politikus majd támolyogni kezd és botlásokat csinál, ha a teljes politikai felelősség és az állandó nyilvánosság ellenőrzése alá kerül.

Nem volt igazuk. Darányi Kálmán mint miniszter épp hallgatagságával, csendes, úri tartózkodásával és akaratlan titokzatosságával egyre jobban az élre került azok között, akiket elkaptak az új stílus harsány atmoszférája és önmagának sokszor tűrhetetlen kelletése. Távol tudta magát tartani személyi torzalkodásoktól, a pletykák elkerülték, nem volt ellensége, nem volt külön csoportja, de egyre több lett a híve, akik biztak benne, és akik a túlhangos és túlcifra közéleti tényezőkből kiábrándultan egyre jobban vonzódtak a nyugalom, biztonság, józanság és csend felé.

A mozgása, beszéde majdnem félszeg. Sohasem tudna díszlépésben, karlendítéssel elvonulni élesapat előtt, pedig igen kitűnő huszárfőhadnagy volt a háborúban. Sohasem csap az asztalra és nem emeli égnek a kezét. Mint miniszter számtalanszor beszélt, de egyetlen egy olyan mondata sem volt, amely mottója lett volna ellenzéki, vagy kormánypárti propagandának. Furesz, de így van: szeret egyszerűen, értelmesen és világosan beszélni. Két előneve is van, de egyiket sem használja soha. Rengeg kényes személyi és anyagi természetű ügyet intézett, de a mindent elragalmazó magyar közéletben a pletykának egy cseppje sem érte. Gyűlésre járni nem szeret, ha ünnepelni akarják, elbújik, húzza, halasztja, nem lehet előkeríteni. Szeret jól enni, csendesen leülni családjával, vagy egy-két barátjával jó vendéglők eldugott asztalánál és elküldi a pincért, ha túlságos buzgalommal forgolódik körülötte. Szeret nagyokat sétálni a Margitszigeten, Svábhegyen és nem engedi, hogy a miniszteri autó kövesse.

Nem keresi a fényes és nagynevű társaságokat, legjobban érzi magát régi barátai között. A MISE (Magyar Jogász Sport Egylet) tagja. Nem keresi a nagy összeütközéseket, de nem is tér ki előlük. Ovatossága, csendessége mellett nagy szívósság és elhatározás van benne. Nem akar jobban lenni a sajtóval. Nem szeret első oldalakon szerepelni. Franciául, németül és románul beszél.

Több, mint amennyit mutat.

Közéleti pályája egyenes: képviselő, államtitkár, miniszter. És most helyettes miniszterelnök. Holnap talán ennél is több már.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Bolíviában: Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lel.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PEREDI GYÖRGY**

Ciuj szerkesztő: **dr Sulyok István**

Ciuj, Piața Unirii 13.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.
Csekk válaszlevegővel magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Az idő hideg marad. További eső, a magasabb helyeken hó, élénk szél. Javulás a hét végére várható.

Zürichi zárlat. Párizs 20.27, London 21.25, Newyork 433.75, Brüsszel 72.85, Miláno 22.80, Madrid —, Amszterdam 229, Berlin 173.50, Bécs — schilling 70.25, Szófia —, Prága —, Varsó 81.50, Belgrád 10.00, Budapest —, București 325.

Ismét felülvizsgálják a külföldiek tartózkodási engedélyét. Bucurestiből jelentik: A belügyminisztériumban a külföldiek tartózkodásának kérdésében értekezlet volt, amelyen úgy döntöttek, hogy a külföldieknek a tartózkodás meghosszabbítására vonatkozó kérvényüket a sziguranca, míg a fellebbezéseket külön bizottság vizsgálja felül. A külföldiek tartózkodási engedélye, vagy annak meghosszabbítása a munkaügyi miniszter véleményezésétől függ. Ugyancsak foglalkoznak azzal a gondlattal is, hogy az összes külföldiek tartózkodási engedélyét felülvizsgálják.

Nagyarányu nagygyűlést tartott Mediașon Gust Waldemár szélsőséges néppártja. Saját tudósítónk jelenti: A Transylván szászok DVR (Deutsche Volkspartei in Romänien) pártja vasárnap nagyarányu népgyűlést tartottak a szászok ősi fészkeiben. Már szombat este megérkeztek a résztvevők, mintegy ötezen, autobuszokon, vonaton, rezesbandáikkal. Este 9 órakor zenés felvonulást tartottak a szászok ősi fészkeiben. A gyűlést az állandó mezőgazdasági kiállítás csarnokban tartották meg, ahova katársainak nem engedte meg a belépést. A népgyűlés után a megjelentek mintegy ötezen, díszmenetben, hitleri tisztelgésben vonultak el vezérük, Gust Waldemár és vezérkara előtt. A menetben barcasági, fagarsai, sibiui, agnitai és medias-környéki földművesek, de leginkább az ifjuság vett részt.

A bika megmentette az oroszlanót a pásztor-gyermekeket. Londonból jelentik: Johannesburg közelében, egy tanya mellett, barmokat legeltető gyermekeket váratlanul jól kifejlett oroszlan támadott meg, amely hatalmas talpának egyetlen csapásával letermelt egy gyermeket s éppen szét-szagatni készült a halálra rémült fiúcskát, midőn a többi gyermekek sikoltozására odarohant a kis pásztor kedvence, a csorda hatalmas bikája és az oroszlanra támadt. Irtozatos küzdelem után a bika megfutamiotta az oroszlant és a gyermekeknek az ijedtségben kívül semmi bajuk sem esett.

Uj kormány Finnországban. Helsinkiből jelentik: Kallio agrárpárti miniszterelnök megalakította a koalíciós kormányt.

Bányász-sztrájkok. Varsóból jelentik: A kattovici cinkbányát 500 sztrájkoló elfoglalta. A dombrovai szénmedencében 300 bányász lenn maradt a Flora-tárnában. Kijelentették, hogy amíg nem teljesítik a szabadságra vonatkozó követeléseiket, nem jönnek fel a tárnából.

Az oradeai Mezőgazdasági Kamara termény-árfolyama: búza 390—400, rozs 260—270, új tengeri 120—130, árpa 280, zab 265, széna 100—130, lóhere-lucerna 170—210, szalma 25—35, bab 450—500, napraforgó 320, hizott sertés (élősúly kg.) 20—22 lei.

Banati piaci árak: új búza 78 kilós 410, új buza 79—80 kilós 415, ótengeri 305, új tengeri novemberi szállításra 230, zab 260, takarmány-árpa 260, tavaszi árpa 290, korpa 240, muharmag 380, napraforgómag 280, kismalmi liszt 30—70-es beosztásból zsákkal együtt 760, nagymalmi liszt 780 lei száz kilónként. A lucernamag 23 és a lóheremag 23 lei kilónként.

A spanyolországi piaristák veszteséglistája. A Rómában megjelenő „Ephemerides Calasancianae” nevű folyóirat legújabb számában megkapjuk a Spanyolországban igen elterjedt és nagy népszerűségnek örvendő piarista rend veszteséglistáját a spanyol polgárháborúban. A névszerint felsoroltakon kívül — akikről biztos, hogy a polgárháború áldozatai lettek — számszerűen vannak olyanok, akik börtönökben sanyalódnak, vagy pedig nyomtalanul eltűntek. Így például nyoma veszett a két évvel ezelőtt nálunk járt Garrido Tamás piarista generális-asszisztensnek is. Kataloniában és Kasztíliában a rend tanintézeteit és rendházait részben állami célokra foglalták le, részben pedig felgyújtották. A lángok martaléka lett a remek barcelonai rendház is, amelyet az 1909-iki tűzvész után óriási költséggel újraépítettek. A spanyol piaristák elvülhetetlen érdemeiket szerezték a lelkipásztorokodás és tanítás-nevelés terén kifejtett évszázados munkájukkal.

*** Aki sokat evett vagy ivott és rosszul érzi magát,** annak egy pohár természetadta „Ferenc József” keserűviz igen gyorsan és alaposan kitisztítja a gyomrát és a beleit és felfrissíti egész szervezetét! Az orvosok ajánlják.

Egy szarvasbika elejtéséért 25 ezer lelt kéri a ciuci vadásztársulat. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Magyarországról, a Dunántúlról, saját gépkocsijával ciuci rokonai meglátogatására ideérkezett dr Nagy Gyula vagyonos orvos, aki egyben nagy vadász is. Fel akarta használni az alkalmat és kérését terjesztett elő a Ciuci Vadásztársulathoz, engedje meg, hogy a cetatuiai vadászterületen szarvasvadászatot vegyen részt. A vadászterület tulajdonosa, a Vadásztársulat, amely az engedélyt meg is adta, kezdetben nyolcezer lei letételezésé mellett. Később ezt az összeget a vadásztársulat felemelte tíz, majd tizenöt ezer leire. Az orvos szenvedélyes vadász lévén, belement az egyezségbe és a tizenöt ezer leit is fizette. Már éppen indulni akart a vadászatra, amikor értesítette a vadásztársulat, hogy csak abban az esetben engedje meg a vadászatot, ha az orvos huszonöt ezer leit tesz le. Ennek ellenében joga van egy szarvasbika elejtésére. A szenvedélyes orvos-vadász, aki már megjárta Afrikát is, ebbe már nem ment bele.

Sok kincs van a szemétkben. Londonból jelentik: Sheffield város szemétkiválasztó telepének új gépei az elmúlt évben 12.531 fontsterling értékű anyagot vontak ki a szemétkből, köztük 3081 font értékű óndobozt és ónhulladékot s 5391 font értékű szemet, kokszot és hamut.

A szerencsejáték eltűlése óta elszaporodtak a zúgharlangok. Bucuresti. Saját tud. Az igazságügyminiszter azt a megállapítást tette, hogy amióta a szerencsejátékokat tiltó törvény hatálybalépett, elszaporodtak a játékharlangok. Azóta háromszor annyi kártya kelt el, mint annakelőtte. Az üzletekben mind elkelték a zsetonok és a játékasztalokon használatos szerszámok. A rendőrség azonban nem tud nyomára jutni a játékharlangoknak, egyrészt azért, mert nélkülözi azt a segítséget, amelyet az engedéllyel bíró játékkaszinó-tulajdonosok feljelentéseikkel nyújtottak.

Leikiismeretlen sofőr. Brașov. Saját tud. Az éjszaka egy sibiui 227-es jelzésű gépkocsi elgázolta Scherbek Ferenc fiatalembert s anélkül, hogy megállt volna és kórházba szállította volna áldozatát, elrohogott. Életveszélyes állapotban szállították a járókelők a kórházba. A gázoló gépkocsi vezetőjének személyazonosságát még eddig nem sikerült megállapítani.

Repülőgépbalesetek. Bucuresti. Saját tud. Egy nyolc gépből álló repülőraj leszállt a turnuszeverinói légi kikötőben, amelynek kicsiny volta miatt azonban az egyik gép egy kukoricásba került, ahol a leszállásra alkalmatlan talaj miatt tönkrement Ismail határában Jonel Fernik pilóta ejtőernyővel kiugrott egy repülőgépből, de a szél a város felé terelte s ott nekivágta egy kerítésnek. Lába törött.

Barth Gyula bázeli egyetemi tanár megérkezett Oradeára. Barth Gyula, a bázeli egyetem tanára, romániai tanulmányútja során szerdán délelben Oradeára érkezett. A pályaudvaron a református egyház lelkesül és világi vezetői fogadták. Délben közebéd volt. Este 6 órakor a professzor istentisztelet keretében hittudományi előadást tartott.

Tizenkét utassal 30 méteres mélységbe zuhant egy autobusz. Bucuresti. Saját tud. Ramnicu Valcea közelében, egy autobusz 12 utassal fékhiba következtében belezuhant egy 30 méteres mélységbe, többször meghengergetve a hegyoldalon. Kilenc ember súlyosan megsebesült.

Feljegyzések

Az „Uj Élet”, a szlovenszkói ifjú katolicizmus folyóirata (V. évf., 49. sz.) arról a sorsról elmélkedik, mely a magyar könyvnek Csehszlovákiában osztályrészül jut. A cikket Vajlok Sándor írta s abban nem egy olyan megjegyzést olvasunk, mely nekünk is szól.

„... Szlovenszkói városainkban — úgy mond — csak vékony középosztályréteg van, a lakosság magyar százalékának túlnyomó többségét a kultúra alatti réteg teszi ki... Magyar viszonylatban a könyvkiadók jelentős tételeket szoktak építeni az állami alkalmazottakra és intézményekre. Nálunk azonban ezt csaknem egészen ki lehet hagyni a számításból... Óvatosan 2000—2500 lélekre lehetne becsülni azoknak az állami tisztviselőknek a számát, kiknek gazdasági helyzete megengedné, szellemi igényei pedig megkövetelnék a magyar betű anyagi támogatását. A valóságban még ez a szám sem vásárol, mert a tanítóság nagy részét és néhány, egyént kivéve, az állami alkalmazottak nem merik magyar kultúrális szükségleteiket kielégíteni...”

Más magyar rétegek, tesszük mi hozzá, azért nem vásárolnak, mert fásultak, mert szellemi igényeiket céltalan társas fecsegés és végtelen bridge pártik kielégítik s minden szabad idejüket lefoglalják.

Mégis van magyar olvasóközönség, van növekedő kultúraszomjúság. Szlovenszkóban ezt bizonyítja a közkönyvtárak magas forgalma. Vajlok erre számszerű bizonyítékokat hoz fel.

„Az állami és városi közkönyvtárak olvasóinak száma — úgy mond — folyton emelkedést mutat úgyannyira, hogy azt meg sem kellene a más nemzetiségűek olvasási statisztikája...”

Ugyanez a jelenség nálunk is meg van. Könyvtár statisztikánk sajnos nincsen. De csak egy pillantást kell vetni valamelyik könyvtárgyűjtővére s meglátjuk, mennyien vesznek magyar könyvet: gépirókisszonyok, kis magánhivatalnokok, kereskedőségek... Nagy szellemi tartalékaink vannak, csak nem tudunk róluik. Minden lépésnél látnunk kell: mekkora nagy gyakorlati jelentősége van annak, hogy társas életünk valóságát szemtől-szembe lássuk. De lehet-e ezt másként, mint a nemzeti öntudat gazdasági megformálása és a gazdasági élet nemzeti átítatása útján? (Skin.)

A lengyel kereskedelmi kamara elnöke a román gyümölcs végett Romániába érkezett. Bucuresti. Saját tud. Ivanovszky György mérnök, volt lengyel szenátor, a varsói román-lengyel kereskedelmi kamara elnöke, meglátogatta a constantai, braillai, galatzi kikötőket és tárgyalásokat folytatott román közigazdasági vezetőemberekkel. Ivanovszkynak megbízása van, hogy érdeklődjék a román gyümölcs lengyelországi bevitelének lehetősége iránt.

*** Lápóssy Erzsébet zenetanárnő Oradea, Str. Simeon Stefan 20.** Fiu és lány tanulók felvétele 5—6 éves kortól. Mérsékelt tandíj.

A hunedoarai ferences teológusok szépen sikerült ünnepélyt rendeztek Szent Ferenc tiszteletére. A műsoros ünnepély nagyszerűen összeállított számait a szépségközönség nagy tetszéssel fogadta. Az ünnepély legkiemelkedőbb pontja Martzy Mihálynak, a Timișoara-belvárosi egyházközség elnökének és Johanna nevű 12 éves kislányának szereplése volt. Martzy Mihály tartotta az ünnepi beszédet, amelyben a helyes világnézet megalapozottság szükségességére mutatott rá. Szent Ferenc szelleme kell a helyes világnézet és lendületes előadása nagy hatást váltott ki. Ritka eseményszámba ment Johanna nevű 12 éves leányának három hegedűszólója, ami a közönségből óriási lelkesedést váltott ki s szünni nem akaró tapsokkal jutalmazták. Zongorán kísérte dr Büchler Andorné. A műsor többi számát a teológusok három szép énekszáma, három zenedarabja és egy szavalt alkotta, nagy tetszés mellett. Nagyszerűen működő szimfonikus zenekaruk nagy tudásról tett bizonyosságot. A betanítás és vezetés nehéz munkáját dr Ferencz Vilmos teológiai tanár és házfőnök végezte. A Strauss-szálló nagytermét a közönség zsufoltság megtöltötte.

Temetések. Poinar Ioan 40 éves rendőr meghalt. Temetése csütörtökön 2 órakor lesz a Iosia-telep 16. utcából. — Pop Ecartarina 26 éves korában meghalt. Temetése ma délután lesz. Erdélyi „Concordia.”

Prof. Dr. Ranschburger Pál legújabb műve!

A fejfájások okai és gyógyításuk

A tartalomjegyzékből: Mi is a fejfájás? — Ideges eredetű fejfájások — Reumás és csúszos fejfájások — A fejszabák és zsábaszerű fejfájások — Az agyvelőburok és agyvelő betegségeiből eredő fejfájások — A cukorbeteg fejfájásos panaszai — A változás korában lévő (férfiak és nők) fejfájásai — A külső behatások, sérülések okozta fejfájások — Az egyén általános testi tulajdonságai kölcsönhatásából eredő (habituális) fejfájások — Kétoldali és féoldali fejfájások — Az elhízás okozta panaszok — Az asztmás beteg fejfájásai — A migrain rohamok különböző okai — A gyomor és hasár zavart működéséből eredő fejfájások — Gyógyszeres — Diétás — Hormon kezelések — Psychotherápiás gyógymód — Sebészeti kezelés — Fizikális gyógymódok — A fejfájások teljes gyógyítása — stb., stb.

Ara csak 110 lel és portó.

Beszerezhető KÖNYVOSZTÁLYUNKNÁL.

Kína erkölcsre tanítja Európát. Kínában a különböző hazafias és erkölcsvédő szövetségek szigorú puritán mozgalmat indítottak, melyek erdélyes rendelkezésekhez vezettek. Pekingben, a hatóságok szigorú büntetés terhe mellett betiltották a férfiak és nők közös fürdőzését a tengeri fürdőben. Szu-Csauban (Kan-Su tartomány fővárosa) a rendőrség betiltotta a cigarettázást és cigaretták árusítását. Csang-Sa (Hunan tartomány fővárosa) hatóságai rendeletileg tiltották a nőket a puder, arcfesték és ajakpirosító használatától, a rövid és kivágott ruha viselésétől és a hajbodorítástól. A bodorított haju nők fejét a rendőrök az utcán kötelesek kopaszra leborotválni. Tien-Csinben halállal büntetnek mindenkit, akinek birtokában a legcsekélyebb mennyiségű kábítószert találják. Az „Uj Élet” erkölcsnevelő szövetség országos mozgalom indított a borral való megszüntetésére a teaházakban, vendéglőkben és fodrászüzletekben.

A legújabb divat: a ruhadarabokhoz erősített ékszer. Londonból jelentik: Az angol előkelő hölgyek legújabb divatja a ruhadarabokhoz erősített ékszer, mint: kalapokról lecsüngő fülbevalók, kesztyűkre erősített drágaköves karkötők, övcsatokba bedolgozott gyémántdíszek és harisnyák, melyekbe bokát körülölelő drágaköves arany- vagy platínakarikák vannak szőve. Az újításnak főként az a célja, hogy megóvja az ékszereket az elvesztéstől vagy ellopástól.

VIII. Eduárd házat ajándékozott Xénia orosz nagyhercegnőnek. Londonból jelentik: VIII. Eduárd király Hampton-Courtban, VIII. Henrik fényes kasztyójának közelében, szépen berendezett házat ajándékozott Xénia orosz nagyhercegnőnek, a tragikus sorsu utolsó cár nővérének. A 62 éves nagyhercegnő 1917 óta, midőn a vörös rémuralom elől elmenekült, a windsori kastély parkjában egy kis házacskájában lakott. Az ifjú király nagylelkűsége most rangjához méltóbb otthonhoz juttatta, hogy elfelejtse szenvedéseit.

Fényképezés közben lezuhant a Gellért-hegyről. Budapestről jelentik: Grausz István 15 éves gimnáziumi tanuló szombaton délután a Gellért-hegyen fényképfelvételeket készített. Fényképezés közben kímásztott az egyik sziklára, megesztette a 31 méteres mélységbe zuhant. A mentők súlyos fejsérüléssel az Uj Szent János kórházba vitték.

Szigoruan elítélik a párizsi tüzkereszteseket. Párizsból jelentik: A büntetőtörvényszék feltűnően szigorú ítéletet hozott a vasárnapi tüntetéssel alkalmával letartóztatott „tüzkeresztesek” ügyében. Az egykori „Tüzkeresztes Szövetség”-ből alakult „Francia Társadalom Párt” 10 tagja került bíróság elé, akik közül hármat egyenként 3 havi börtönnel sújtották. A többi hét vádlottat 6 naptól 7 hétig terjedő börtönrre ítélte a bíróság.

Ujdivat!

Schütz Antal:

ÖRSÉG

Korkérdések és tájékozódások.
Ára 140 lel és portó.

Kapható: könyvostályunknál

A pesti katolikus diákszövetség a népkönyvtárakon keresztül kezd propagandát a bolsevizmus ellen. Budapestről jelentik: A katolikus diákszövetség elnöki értekezlete elhatározta, hogy elsősorban a népkönyvtárakon keresztül kezd hatásos propagandát a bolsevizmus ellen, ugyanakkor azonban szociális szakosztályának felvilágosító munkásságában rá fog mutatni a magyar társadalmat minden oldalról fenyegető szociális veszélyekre. A tavasszal tartandó ifjusági kongresszusának egyik vitatémájává a katolikus ifjuság állásfoglalását tűzte ki a bolsevizmus ellen.

Cluji terménytözsde: új búza 410, új árpa 285, új zab 270, régi tengeri 305, új tengeri 280, mák 1900, liszt nullás 890, liszt négyes 830, tengeri liszt 360—440, korpá 280—240, széna 90—100, lucerna és lóhere 130, buzaszalma 70 lel mértékmázsanként.



Brown Godfrey

a 400 méteres futás olimpiai győztese, akit Londonban „az év legjobb atlétája” címmel és az angol Amatőr Atlétikai Szövetség serlegével tüntettek ki.

*** Gyomor- és bélbántalmak, hasüregbeli vérpangás, izgékonyosság, migrén, kimerültség, szédülés, szívzorulás, rémes álmok, lejtőesség, általános rosszullét, a munkaképesség csökkenése** sok esetben rövidesen megszűnnek, ha a beteg néhány napon át reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Fereonc József” kserüvizet iszik. Az orvosok ajánlják.

Turi Béla emlékülés a Szent István Társulatban. Budapestről jelentik: A Szent István Társulat ünnepi ülés keretében leplezte le néhai alnőke, Turi Béla prelátskanonok, volt országgyűlési képviselő arcképét. Az ünnepi ülést Serédi Jusztinán hercegprímás, a társulat fővédője nyitotta meg. Ezután következett Turi Béla arcképének leplezése. Az ünnepség további rendjén Erdősi Károly preláts, alnők „Turi Béla, az ember”, Tóth László főszerkesztő „Turi Béla, az újságíró”, Takáts Ernő pápai kamarás, vezérigazgató „Turi Béla tudománya” címmel tartottak előadást, melynek elhangzása után Zichy Aladár gróf v. b. t. t., elnök mondott záróbeszédet.

Öt néptörzs panasza a szovjet ellen. Genéből jelentik: Az északkaukázusi, georgiai, turkesztáni, asszerbeidsáni és ukrainai néptörzsek megbízottai szombaton emlékiratot nyújtottak át a népszövetségi közgyűlés elnökének, amelyben Moszkva egyre fokozódó terrorjáról panaszokodnak. Az emlékirat cáfolja a moszkvai kormányt az állítását, hogy a legutóbb végrehajtott alkotmányreform lényegesen könnyített a szobanforgó néptörzsek helyzetén. A moszkvai elnyomatás még sohasem volt olyan elviselhetetlen, mint most, mondja az emlékirat s az új szovjetalkotmányról terjesztett mesével csak félre akarják vezetni a Népszövetséget.

Ostendéből 300 láda lőszert vittek Spanyolországba. Brüsszleből jelentik: Ostendében újabb titkos fegyverszállítást leplezték le. A hatóságok nyomozása megállapította, hogy az egyik belga teherhajó 300 láda fegyverrel és lőszerral kifutott a nyílt tengerre és ott a szállítmányt átrakták egy spanyol hajóra, amely azonnal folytatta útját.

Közel egymillió lelt sikkasztott a satumarei pénzügyigazgatóság főpénztárnoka

Satu-Mare. Saját tud. Jelentettük, hogy vasárnap éjszaka a satumarei rendőrség dr. Galea Miklós vezetőügyész utasítására előzetes letartóztatásba helyezte Kuuk Jenő pénzügyigazgatósági főpénztárnokot, akit közel egymillió lel hivatalos pénz elsikkasztásával gyanúsítanak.

A letartóztatás híre igen nagy felűnést keltett, mert Kuuk Jenő harmincegy éve teljesít Satu-Maren szolgálatot. Mindenki becsületes, korrekter embernek ismerte a munkájával úgy feleltessé, mint a közönség a legmesszebbmenően meg voltak elégedve. A sikkasztás híre pattant ki, hogy Kuuk a szeptember 25-én esedékes havi elszámolását még október 1-re se készítette el. Nagy elfoglaltságára hivatkozott. Cadariu pénzügyigazgató előtt végül is gyanus lett Kuuk mentegetődjése s a legnagyobb titokban hivatali vizsgálatot tartottak. Szombaton délutánra berendelték az összes tisztviselőket és a pénztárt felszámolták. Az eredmény meglepő volt. A pénztári könyvekben törlesztésekre, javításokra találtak, azonkívül a Nemzeti Bankhoz szóló átutalások sem voltak helyesen elkönyvelve. Megállapították, hogy Kuuknak szeptember 30-án 5 millió 700 ezer lel kellett volna a Nemzeti Bankhoz átutalnia, de csak öt és félmilliót vitt át. Kétszáz ezer lel tehát elsikkasztott.

Egy hétszázharmincezer leles befizetést hatszáz ezer lel hiánnyal könyvelt el, a hatszáz ezer lel elsikkasztotta. Tettének leplezésére a hiányt beírta a pénztári kezelésben levő értékpapírok leltárába s így megkapta az egyenleget.

A rendőrség házkutatást tartott Kuuknál és kétszázötvenezer lel értékű adóbont talált a lakásán.

A megtévedt főtisztviselő eleinte tagadta a sikkasztást, de a terhelő bizonyítékok sulya alatt megtörve, háromszázötvenezer lel eltulajdonítását ismerte be.

A pénzügyigazgatóság pénztárát lezárták, semmiféle befizetést nem fogadnak el. A vizsgálat folyik s azt igyekeznek megállapítani, hogy a mindig becsületes, megbízható tisztviselő miért sikkasztott egy hónap alatt hétszáz ezer lel. A további száz ezer leles hiánynak még keresik a nyomait.

Satu-Maréről jelentik: Kuuk Jenő pénzügyi főpénztáros sikkasztási ügyében kedden délelőtt az ügyészség befejezte a vizsgálatot és annak eredményeképpen elrendelte Kuuk Jenő vád alá helyezését, de az ügyben a nyomozás tovább folyik.

Gherasim Ioan, az első számú adóhivatal főnöke Botyán rendőrkapitány társaságában kiszállott Kuk Jenő Veronica Micla utcai lakására, hogy a büntügyi zárlatot foganatosítsák.

A kétszoba konyhás lakásban elszomorító, sivár kép tárult eléjük. A szegényesen berendezett lakásban a lefoglalt ingóságok becsértéké alig tesz ki 25—30 ezer lel. Zár alá vették Kuuk Jenő autóját is, amely azonban olyan rozoga, használhatatlan állapotban van, hogy tíz-tizenötezer lelnél nem ér többet.

A házat a lefoglalt ingóságokkal együtt körülbelül kétszázötvenezer lele értékű. A ház felerészben azonban Kuuk Jenő kiskoru gyermekei nevében áll.

Az események hatása alatt Kuuk Jenő kiskoru leánya ideggörcsökben fekszik otthon. Egyébként tegnap ideérkezett Kuuk Jenő sógora: dr. Baitschuk hunedoarai orvos, hogy a kiskoruk érdekeit megvédjé.

Tegyük magyareul!

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

7294. olvasd és mondd: hétezerkétszáz kilenvennégy idegen szó fordul elő Szerb Antal: „Magyar Irodalomtörténet” c. pályadíjnyertes művében.

Figyelembevételre azt, hogy aránylag elég rövid munkáról van szó, — kisebb alakú könyv, címlappal, előszóval, tartalomjegyzékkel együtt 536 oldal — az ember igazán azt hihetné, hogy „szerbül” íródott Szerb Antalnak valószínűleg nem fog tetszeni magyarkodásom, amely arra ösztökélt, hogy összeszámoljam a könyvében előforduló olyan szavakat, melyeket magyarul is lehetett volna helyettesíteni és velem szemben is alkalmazni fogja nagyszerű megállapítását, hogy „a külföldeskedés éppen úgy, mint a magyarkodás nálunk mindig a félműveltek és tudatlanok attitűdje volt”, — ennek ellenére vettem magamnak a bátorságot, hogy Szerb Antal: Magyar Irodalomtörténetének első tíz oldaláról kijegyzem a használt idegen szavakat s azokat itt csokorba szedjem. Ime:

Avant-garde, rutinmunka, kulturális, lojalitás, specifikus mód, klasszikus, revidálni, megszügeztetvebb, filozófiai, szublimált, romantikus, ideálkép, arisztokratikus, biográfia, metafizikai, civilizáció, aroma, intuáció, intellektuális, attitűd, arzenál, kompozíció, séma, téma, motívum, szimbólum, formula, formális, studium, stílus, konkrét, kritikus, funkció, szociológia, publikum, probléma, dikció, ideál, kollektív, funkció, propagator, irodalomszociológia, szociális, témakör, fókusz, aktus, atmoszféra, intenzív, realitás, kollektivitás, kriterium, speciális, reakció, psziche, struktúra, reagál, pszichológia, problematika, kontinens, tendencia, akció, passzív, realitás, oppozíció, negatív, misszió, analízis, szintetikus, filozofikus, fluktuáló, transzfúzió, plágium, kategória, generáció, opponálni, strukturális, fázis, miniatűr, intenzív, orientáció, ritmus, szelekció, etnikai, tendencia, regisztrálás.

És így tovább 536 oldalon. Mintha „tipikus ambíciója” lenne a szerzőnek, a „minél komplikáltabb formák kreálása”. Pedig a szerző nagy bizalmasan bevallja, hogy „a stílus kérdését minden elmondott tudományos problémánál fontosabbnak” tartotta.

Hát ez az a „humánus stílus” — ahogy Szerb Antal saját írásmódját nevezi — melynek segítségével a „magyar irodalmat az emberi szívekhez közel hozni” igyekszik.

Lehet, hogy „európai” szemmel nézve ez „humánus stílus”, de a magyar nyelv szempontjából igazán inkább nevezhető bármi másnak, csak „humanus”-nak nem. Szegény magyar nyelv, hogy az emberiség leple alatt ilyen megcsontításokat kell kiállania! Az ilyen nyelv a magyar irodalomnak a magyar-emberi szívhöz való közelítését bizony csak megnehezíti!

Nem vitás ugyanis, hogy az idegen szavak használata kimondhatatlanul nagy kárára van a magyar nyelvnek és hogy nem elég a magyar lényeg, ennek a magyar lényegnek magyar külsőbe is kell öltözködnie. Sajnálkozom, hogy éppen egy irodalomtörténész esik ebbe a hibába s hogy ezt a Helikon pályabizottsága sem, s hogy ezt a Helikon pályabíró bizottsága sem vette észre.

Szerkesztő Úrnak megkülönböztetett tisztelettel
Bölgöny Pál.

**AZ ÉRELMESZESÉDÉS
KORAI HALALT JELENTŐ
ORVOS BESZÉL HOZZADI**

**Az érelmeszesedés
természetes megelőzése,
gyógyítása és kezelése**

Írta dr. Bucsaný Gyula eu. főtan.

Ez a nagyszerű kis könyv értékes tanácsaival részletes és felbecsülhetetlen tanácsokat ad korunk e veszélyes betegségének megelőzésére, elkerülésére és a már fennálló betegség gyógyítására. A tartalomjegyzékéből: Az érelmeszesedés okai — A salakképződés korlátozása — Tünetek — A betegség megelőzése — A természetes életmód fogalma — Életmód és táplálkozás — Diéták — Gyógykezelés, stb., stb.

Ara 55 fel.

Kapható: Könyvosztályunknál.

SPORT

Nem volt ellenfél

Budapest—Cluj 8:2 (3:1)

A magyarok hatalmas technikai és taktikai fölényében zajlott le a mérkőzés. Csak szünetig volt érdekes a küzdelem

Cluj. Kiküldött tudósítónk jelentése. A város tele volt plakátokkal, amelyek a magyar válogatott cluji vendégjátékát hirdették. Külön hirdetémmel hozták a közönség tudomására, hogy a legnagyobb magyar labdarugójátékos, Sárosi is szerepelni fog az együttesben. A plakát szövege ez volt:

„Jön dr. Sárosi Gyurka.”

Nagy izgalommal tárgyalták a szurkolók az összecsapás esélyeit. Győzelemre csak a legderülátóbbak számítottak. Mikor azonban megtudták, hogy Bodola, a kiváló CAO-csatár nem jön, mintha elvágták volna jó kedvüket. Érezték, hogy Bodola, Kovács, Juhász, Szőke, Spielmann nélkül nem láthatnak játékot.

Hiába akar a magyar együttes, ha nincs ellenfele.

A mérkőzés a szurkolókat igazolta. A magyarok könnyen, megerőltetés nélkül, nagy fölénytel intézték el a Liga-válogatott helyett kiálló Cluj válogatott csapatát.

*

Délután 1 óra után már özönlöttek az emberek a városi sporttelepre. A mérkőzés 2 órakor kezdődött s erre az alkalomra való tekintettel az üzletek és üzemek 1—4-ig zárva tartottak.

Két óra után néhány perccel már ötezer főnyi embertömeg vette körül a pályát, amikor megjelentek a pályán a csapatok. Kölcsonös üdvözlés és zászlócsere után dr. Russu bíró sipjére felsorakozott a két „11”.

Budapest: Csikos, — Polgár, Fekete, — Seres, Sárosi, Dudás, — Kocsis, Stancsik, Nemes, Toldi, Titkos.

Cluj: Sepsi, — Borgea, Felecan I., — Munteanu I., Gain, Nistor, — Cornea, Putnic, Szaniszló I., Ploesteanu, Capusan.

Nagy irammal kezd mind a két csapat. Capusan beadása meleg helyzetet teremt, Putnic lö, Csikos szépen védi. Toldi cselezése vidám kacajt vált ki a közönségből. A magyar támadás rögtön gólt is hoz. Titkos feltartóztatatlanul vágat a balszálon, a 16-oson belül óriási erővel megvágja és Sepsi hiába nyul utána (1:0). A román ellen-támadás Polgáron akad el. A játék most élvezetes. Toldi és Nemes viszik a labdát. végül Nemes lövése fölé kerül. Gurigázik a magyar balszárnny, kiképzik a védelmet. A 13-ik percben nagy helyük van a clujiaknak. Capusan jó labdát kap Ploesteanutól, Csikos kifut a kapuból, összeszaladnak, a labda tovább pattan, a szélső az üres kapu mellé lö. A közönség meglepetten látja, hogy Sárosi szinte meg sem látszik a pályán. Nem bocsátkozik közelharcba, csak a tiszta labdákat vágja előre. Iskoláznak a magyarok, feldolgozzák magukat a kapu elé, Toldi lövése azonban kerül. A 11-ik percben Toldi ismét lövőhelyzetbe kerül és a labda Munteanu lábán irányt változtatva a vetődő Sepsi mellett a sarokba vágódik (2:0). Gyors cluji támadás következik, Szaniszló egyedül van a kapu előtt, de lövése Csikosról a mezőnybe pattan vissza. A 24-ik percben Nemes gólt fejel, de a bíró lesállás címen nem adja meg. A 31-ik percben 11-esből érik el a clujiak első góljukat. Corneat a 16-osnál szereli Fekete, a bíró érthetetlenül büntetőt ítél, amit Gain a sarokba helyez (2:1). A 40-ik percben Kocsis nagy lövését Sepsi a levegőben úszva kórnerre tolja. A 43-ik percben Stancsik Nemes elé ivel, a center nagy erővel megvágja, Sepsi kezét éri a labda, de már a hálóba pattan (3:1).

Szünet után változtat mind a két csapat. Budapestnél Sárosi helyett Szabó II. áll be, a clujiaknál Gain helyett Pop III., Szaniszló helyett pedig Cociuban I. A játék azonban most ellaposodik és nem éri el az első féldő nivóját. Veszélytelennek látszó támadás indul a magyar kapu ellen, Ploesteanu azonban jó érzékkel talál Cociuban elé, Csikos kifut, de a lövés kezét érintve csak a hálóba talál (3:2). A közönség biztatja a csapatát, de az már elkészült erejével és Titkos a 17-ik, Nemes pedig a 18-ik percben újabb két góllal terheli Sepsi hálóját. Cluj ismét cserél, Felecan Jancovici, Putnicot pedig Cociuban II. váltja fel, de nem segít. A magyarok továbbra is könnyen érik el góljaikat. A 37-ik percben Nemes, a 42. és 43-ik percben pedig Stancsik a gólszerzők.

A mérkőzés gyenge játékot hozott. Szünetig még mutattak valamit a csapatok, de azután teljesen ellaposodott a játék, a clujiak megadták magukat sorsuknak. Usetty Béla egyetlen mondattal jellemezte a meccset: Nem volt ellenfél.

A győztes csapatban Titkos egészen nagyvonalu játékot mutatott be. Nemes sokkal többet ér centerben, mint Cseh. Sárosi nem erőltette meg magát. Polgár és Seres tűnt még ki.

A clujiak közül Gain tetszett a legjobban. Kár volt leváltani. Munteanu, Capusan és Cociuban igyekezete érdemel még dicséretet.

Russu dr. csinált néhány nagy hibát, de jóindulata kétségbe sem vonható.

Ballay Sándor.

Cristea 5000 méteren, Ionescu a távolugrásban győzött — A pontversenyben a harmadik helyen áll Románia csapata

Athénből jelentik: A Balkán Olimpiai második napján 20 ezer néző volt kíváncsi az atléták pazar küzdelmére. Ez a nap fényes román sikereket hozott, amennyiben Ionescu Crum és Cristea a távolugrásban és az 5000 méteres síkfutásban győztek. Havaletz a második helyen végzett diszkoszban, de a Balkán-tafétában is jó helyen kötött ki a román együttes. Helyezést kapott a 400 méteres gátfutásban is az induló román atléta. A verseny eredményei egyébként a következők:

200 méteres síkfutás: 1. Frangudis görög 22.9, 2. Sakellariu görög, 3. Liess román. 5000 méteres síkfutás: 1. Cristea román 15.51.8, 2. Maxus török, 3. Arvanitis görög. 400 méteres gátfutás: 1. Mantikas görög 55.4 mp. 2. Skiades, 3. Moescu román. Távolugrás: Ionescu román 682 cm. 2. Lambrakis görög, Buratovic jugoszláv. Diszkoszvetés: Syllas görög 42.44 m., 2. Havaletz román 44.28, 3. Klent jugoszláv. Gerelyvetés: 1. Papageorgiu görög 61.69 m. (görög rekord), 2. Tukupulos görög, 3. Vamann román. Balkán staféta: 1. Görögország 3:24.7, 2. Jugoszlávia, 3. Románia.

Pontversenyben első Görögország 102 ponttal, második Jugoszlávia 49 ponttal, harmadik Románia 47 ponttal, 4. Törökország 22 ponttal.

Románia a középeurópai kupáért harcolók között. Ismeretes, hogy Románia be akar jutni a Középeurópai Kupa küzdelmeinek résztvevői közé. A fővárosi lapok ezzel kapcsolatban Dietz dr.-hoz, a magyar szövetségi kapitányhoz fordultak, aki a következőket mondta:

— Románia igen előrehaladott futballt játszik és bekerülhet a Középeurópa Kupa résztvevői közé.

— A svájci csapat, amelyik már benn van s amelyik helyére Románia be szeretne kerülni — jobb a román válogatottnál. Románia felvételének kérdése a Középeurópai Kupa bizottság 1-g. közlelbbi ülésén fog szóba kerülni.

KÖZGAZDASÁG

Megalakult Mediaşon a „Hangya” fogyasztási szövetkezet

Saját tudósítónk jelenti: Lapunk hasábjain nemrég ismertettük azt a mintaszerű és céltudatos szervezkedési munkát, melyet Mediaşon kevés számú magyarsága folytat. A szomszédságokba tömörült mediásiak a Pax hitelszövetkezet után újabb eredményt értek el: megalakították értékesítő és fogyasztási szövetkezetüket.

Az alakuló közgyűlés első felszólalója dr. P. Trefán Timotheus plébános, a szövetkezeti mozgalom legnagyobb mozgatója volt. Üdvözlő beszéde után javasolta, hogy az alakuló közgyűlés elnökül Széll Géza városatyát válasszák meg.

Széll elnök felkérésére dr. Harmath Hangya-vezérigazgató ismertette a szövetkezet nemes eszméjét, útmutatással szolgált az ügyek vezetésére vonatkozólag, majd az alapszabályokat Székely főkönyvelő olvasta fel, amit a közgyűlés elfogadott.

A kiküldött jelölőbizottság előterjesz-

tette az igazgatóság és felügyelő bizottság névsorát, amit a közgyűlés egyhangulag elfogadott. Az igazgatóság tagjai lettek: Bende Béla unitárius lelkész, Köllönte Tibor református lelkész, dr. P. Trefán Timotheus urnai katolikus plébános, Bakó Lajos, Csiky István, Knobloch István, Széll Géza, Székely József és Nagy Sándor II. A felügyelő bizottságba beválasztottak: Nagy Sándor alpolgármester és Györffy Viktor.

Utána az újonnan megválasztott igazgatóság tartotta első gyűlését. A megejtett választás alapján a szövetkezet elnöke: dr. P. Trefán Timotheus, ügyvezető igazgató: Bende Béla, pénztáros: Aszoly Ferenc, könyvelő: Koszta Pál, míg a felügyelő bizottság elnöke: Nagy Sándor alpolgármester lettek.

A választások lezajlásának estélyén a Belvárosi szomszédság első téli szomszédsági összejövetelét tartotta meg.

Kilépések és nagy tagdíjhátralékok miatt válságba került az Ardeali és Banati Kereskedő Szövetség

Arad. Saját tud. Elénk érdeklődés mellett zajlott le vasárnap Aradon az országrész kiskereskedőinek közgyűlése Domán Sándor elnöklése alatt. A gyűlésen az Ardeali és Banati Kereskedelmi Testület Kereskedő Szövetségének timişoara-i, oradeai, lugoji, sfantu-gheorghiei és lipovai tagozatai képviseltették magukat.

Domán Sándor elnök megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy a szövetség működése körül az utóbbi időben nehézségek merültek fel, ami főképp annak tulajdonítható, hogy az egyes taggyűlések nem tették eleget kötelezettségüknek a vannak tagozatok, amelyek éves, sőt másfél éves tagdíjhátralékkal tartoznak, úgy, hogy a 100 ezer lejes költségvetésből alig 40 ezer lei folyt be.

Ezek után fel kell vetni a kérdést — mondtotta Domán Sándor — akarjuk-e lehetséges tenni a szövetség megmaradását, legalább a szűk keretben, amelyet az 1935-36. évi költségvetése biztosít? Előttünk csak ez a kérdés áll, mert hogy a szövetségre szükség van — az kétségtelen.

Domán Sándor után Izsák Mihály dr. az oradeai Kereskedelmi Csarnok főtitkára szólt fel. A Csarnok vezetősége — úgymond — tudatá-

ban van annak, hogy a szövetségnek mily nagy szüksége van az anyagi eszközökre és ezért igéri, hogy a lehető legrövidebb időn belül kiegyenlíti a tartozást.

Szóllóssy Zsigmond dr. főtitkár olvasta fel ezután évi jelentését, amelyből kitűnt, hogy az utóbbi időben kilépések történtek, több taggyűlésület pedig egyáltalán nem fizet tagdíjat.

A titkári jelentés a továbbiak során beszámolt arról, hogy a vezetőség ötven sérelmes ügyben járt közben a minisztériumban, védelmezve a kereskedők jogait, kitért továbbá arra, hogy a kereskedő nyugdíjintézet létesítése érdekében országos munkát kezdeményezett.

A főtitkári jelentést a közgyűlés elfogadta, majd többek felszólalása után úgy döntött, hogy a szövetséget minden körülmények közt továbbra is fentartja. Elhatározta továbbá, hogy átirattal fordulnak a szintén kilépett szász kereskedelmi szervezetek vezetőségéhez, kérve, hogy a szervezet maradjon továbbra is a szövetség kötelékében. Kimondta végül a közgyűlés, hogy a kereskedő társadalom körében szervező munkát kezd, hogy ezzel biztosítsák a szövetség anyagi alapját.

A közgazdaság apró hírei

(Bécs.) Ausztria gabonaszükségletét ez évben Románia, Magyarország és Lengyelország fedezi. Ausztria augusztus havában összesen 187.747 q búzát vitt be, amelyből 184.384 q Magyarországról származott. Rozsból 127.275 q-t vittek be, amelyből Lengyelország 62.736. Magyarország pedig 53.145 q-t szállított. A többi pedig Romániából érkezett. Ausztria gabonaszüksége az új termésig sokkal nagyobb lesz, mint az elmúlt idényben volt.

(Bucureşti.) Szeptember hó folyamán Romániában 3274 váltót óvatoltak, 32 millió 385 ezer 482 lei értékben. A múlt évhez képest 40 millió leinél nagyobb az óvatolt váltók összeszerű csökkenése.

(Bucureşti.) A fővárosi szaksajtó értesülése szerint a földmívelésügyi kormány törvényjavaslatokat terjeszt a Gazdasági Bizottság legközelebbi ülésére. A mezőgazdasági hitel megszervezéséről és az állattenyésztés fejlesztéséről

(Bucureşti.) A kormány lépéseket fog fenni az ország külföldi tartozásai után fizetendő kamatok mérséklése céljából.

(Timişoara.) Az új alapítású húskonzervgyár decemberben megkezdte működését.

(Varsó.) Lengyel pénzügyi körökben sokat foglalkoznak azokkal az előnyökkel, amelyek a lengyel gazdasági életre a svájci frank leértékeléséből származhatnak. Lengyelországnak mintegy 7 millió frankos kötelezettsége van évenként Svájc irányában, ami a devalválás mértékével arányosan csökken.

(Belgrád.) A vendéglősipar megbízottjai az illetékes minisztériumoktól a sörvámok megszüntetését kérték. A vendéglősipar, amely a csehszlovák sör bevitelének lehetővé tételével a sörkartell árdiktatórájától való szabadulást reméli, azzal érvel, hogy a csehszlovák kormány a nagyobb sörbevitel ellenértékéért a jubo-

szláv bor nagybőrtékű beengedésével felélné, amellyel a jugoszláv komló és malátárrpa elhelyezése is könnyebbé válik.

(Budapest.) Az „Ujság” című lap jelentése szerint a „Tátra”- és „Skoda”-gyárak gépjárműveket akarnak Magyarországra szállítani.

(Budapest.) A magyar-török kliring-egyezmény hatályát felfüggesztették.

Trieszti kávé és tea közvetlen behozatala Aszódi, Sas-palota

Kávé és tea osztályomban az új termésű kávék és teák megérkeztek. — Az általam ajánlott minőségek kizárólag csak egyedül üzletemben kaphatók. Gyöngykávé, Maragucsi, Cuba, erős zamatu háztartási kávé igen olcsón, arany Jáva, Ceylon, Cuba, Mocca kávék, 8 féle zamatu pörkölt kávéim izre utánozhatatlanok. Valódi török kávék kilója 140-160 és 180 lei. Világi teacégek Horniman's, Lipton, Tea kanna, Pekárek, Kiahta's, Piccadilly, Melrose, Kingdem-Blend, „U” „K” angol királyi udvar teái, J. C. Popoff összes világi cégek teabehozatala.

Aszódi, Sas-palota.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 20 lei. (Az állástörvényeknek 23 százalékos kedvezmény.)
Cím a kiadóban 10 lei.

Lakás

Kapualatti
külön bejárattal tisztas szobát keresek. Cím: kiadóba kérek „október 15” jelűre.

Kiadó
3 szobás modern lakás november 1-re. Oradea, Str. Oltenia 15. szám.

Külön bejárattal
utcai butorozott szoba kiadó. Oradea, Str. Nicolae Jiga 11-A. szám.

Kiadó
kétszobás alkoves lakás, fürdő- és előszobával, kertes házban, november 1-re. Oradea, Str. Ioan Ciordas 38

Kiadók
új házban egyszobás, fürdőszobás és 3 szobás lakások. Oradea, Ciocogariu-utca 35-a.

Kiadó
egy háromszobás, ösz komfortos lakás november 1-re. Oradea, Str. Cantemir 25. szám.

Kiadó
3 szobás modern utcai balkonos lakás. Oradea, Str. Tache Ionescu 15. szám.

Kiadó
egy udvari szoba-konyha, speizos lakás, ösz szes mellékhelyiségekkel november 1-ére. Str. Eliade Radulescu No. 13.

Különféle

Értesitem
m. t. vevőközönségemet, hogy a nyári szünet után, október 1-én, újra megnyitottam cukrász üzemet. Tisztelettel Lázár József cukrász. Oradea, Strada Tichindeal 18-a.

Adás-vétel

Eladó
jó karban lévő sötétkék női télikabát, kisebb alakra. Cím: Oradea, Str. Gheorghe Lazar No. 5. Szabó J.

Jókarban
levő fekete női télikabát eladó. Oradea, Str. Delavrancea 16. szám.

MAGAS
árért veszek aranyat, ezüstöt, brilliántot bármilyen mennyiségben, HERBST ékszerész Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 3.

Használt
ebédlő butorok és egy szobakálya eladók. — Oradea, Strada Ciocogariu 30. szám.

PUBA OLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

Alkalmazás

Keresek
egy bejárattal, aki komolyabb dolgot is elvégez, Oradea, Strada Alexandri No. 13.

Toledó
munkához szépen dolgozó himzőnőt keresek. Oradea, Str. Pasteur 13.

Ügyes
masamódlányokat felveszek. Cím a kiadóban.

Jobb mindenes
azonnalra fölvetik. — Oradea, Str. Take Ionescu 41. Kapuval szemben.

Ügyvédjelöltet
kellő praxissal azonnal alkalmazok dr. Bozsodi, Oradea, Pável-utca 17.